

**SADEMETSÄYSTÄVÄLLINEN
KOTI – OPAS KODIN
PUUOSTOKSIIN**

Puusta tehtyjä tuotteita löytyy lähes jokaisesta kodista. Lattiat, huonekalut, puutarhakalusteet ja monet sisustusesineet on tehty puusta ja puu onkin oivallinen sisustusmateriaali. Usein puun alkuperä jää kuitenkin huomioimatta, vaikka etenkin sademetsistä peräisin olevan puun tuotantoon liittyy vakavia ongelmia aina laittomista hakkuista ihmisoikeuksien polkemiseen.

Onneksi sinä kuluttajana voit olla vaikuttamassa siihen, millaisista oloista käyttämämme puutuotteet tulevat. Puutuotteita valitessaan ostaja törmää usein eksoottisiin termeihin, joiden taakse kätkeytyy äärimmäisen uhanalaisia puulajeja. Tämä puusanakirja auttaa sinua sademetsäystävällisen kodin rakentamisessa ja sisustamisessa.

FSC takaa vastuullisuuden

Vastuullinen Sademetsän Ystävä suosii ensisijaisesti kotimaisia puulajeja, kuten tammea, kuusta, koivua, mäntyä ja vaahteraa tai vaihtoehtoisesti tropiikin bambua ja rottinkia. Puun vastuullisen tuotannon, kotimaassa ja tropiikissa, takaa ainoastaan FSC-sertifioinnista kertova tuotemerkintä (Forest Stewardship Council).

FSC = Tällä hetkellä ainoa puu-alueeton, luotettava ja asiantunteva maailmanlaajuinen metsien sertifiointijärjestelmä, joka takaa puun vastuullisen tuotannon.

Mitä erilaiset puutuotteisiin liittyvät nimet tarkoittavat

Kovapuu = Trooppinen lehtipuu. Termi voi tarkoittaa mitä tahansa sademetsän uhanalaistakin puulajia. Kovapuuksi nimitettyjä puulajeja käytetään erityisesti puutarhakalusteissa.

Massiivipuu = Kokonaisesta puusta, yleensä tukeista määrämittäiseksi sahattua sahatavaraa. Suomessa pääasiallinen raaka-aine on havupuu, kuten mänty tai kuusi, mutta massiivipuu-termin taakse voi kätkeytyä myös mikä tahansa muu, esimerkiksi trooppinen puulaji.

Puuplantaasi / -viljelmä = Nopeakasvuiset puuplantaasit on paikoin perustettu luonnonmetsää ja muita arvokkaita luonnonympäristöjä raivaamalla. Termi pitää sisällään myös yhteisöjen puuviljelmät.

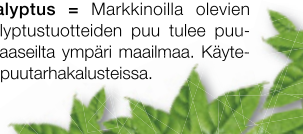
Älä osta näitä puulajeja *ellei niissä ole FSC-merkintää*

Akasia = (*Acacia*). Suvun lajeista suuri osa elää luonnonvaraisina Australiassa. Kauppojen akasia-puu tulee puuplantaaseilta. Käytetään erityisesti huonekaluissa ja sisustusesineissä.

Apassi = (*Triplochiton scleroxylon*). Kasvaa Länsi- ja Keski-Afrikassa. Laji on paikoin voimakkaasti ylihakattu. Suomessa apassia käytetään erityisesti saunan lauteissa.

Balau / Yellow Balau = Lähinnä Indonesian ja Malesian luonnonmetsistä. Suurin osa lajeista on uhanalaisia. Käytetään erityisesti pihakalusteissa ja terassilautoina.

Eucalyptus = Markkinoilla olevien eukalyptustuotteiden puu tulee puuplantaaseilta ympäri maailmaa. Käytetään puutarhakalusteissa.

Kempas = (*Koompassia malaccensis*, *K. grandiflora*, *K. excelca*). Kasvaa Kaakkois-Aasiassa. Suvun lajit ovat vaarantuneita tai silmälläpidettäviä. Käytetään parketeissa.

Keruing = Keruing-kauppanimellä myytävät puut kuuluvat *Dipterocarpaceae*-sukuun. Lähes kaikki puu tulee Kaakkois-Aasian luonnonmetsistä. Suurin osa lajeista on uhanalaisia. Yleinen puutarhakalusteissa sekä lattiamateriaalina.

Khaya = (*Khaya ivorensis*). Uhanalainen Khaya kasvaa Länsi-Afrikan sademetsissä. Käytetään sekä huonekaluihin että rakennusmateriaaleina.

Kumipuu = (*Hevea Brasiliensis*). Tulee pääsääntöisesti Aasiasta kumiviljelmien oheistuotteena. Käytetään mm. huonekaluihin.

Mahonki = (*Swietenia mahagoni*, *Swietenia macrophylla*). Kasvaa luontaisesti Etelä- ja Väli-Amerikassa. Molemmat kaupalliset lajit ovat uhanalaisia. Käytetään mm. huonekaluissa, puutarhakalusteissa ja koriste-esineissä.

Meranti = Meranti on yleisnimitys suurimmalle osalle *Shorea*- sekä *Hopea*-suvun puille. Suurin osa *Shorea*-lajeista on äärimmäisen uhanalaisia. Yleinen puutarhakalusteissa.

Merbau = *Intsia*-sukuun kuuluva uhanalainen merbau tulee Kaakkois-Aasiasta. Suosittua parketeissa, huonekaluissa ja sisustustuotteissa.

Nyatoh = Nyatoh-nimen alla myydään uhanalaisia *Sapotaceae*-heimoon kuuluvia puulajeja. Markkinoiden Nyatoh on peräisin Kaakkois-Aasian sademetsistä. Käytetään huonekaluissa ja sisustustuotteissa.

Ramin = (*Gonystylus*-suvun puulajeja). Kotoisin Kaakkois-Aasian sademetsistä. Suurin osa lajeista on uhanalaisia ja markkinoilla oleva puu laittomasti hakattua. Yleinen sisätilojen huonekaluissa.

Seraya = (*Dipterocarpaceae*-suvun puulajeja). Käytetään myös nimeä parashorea. Monet lajeista ovat uhanalaisia. Yleinen puutarhakalusteissa.

Tiikki = Tiikin (*Tectona grandis*) suurimmat tuottajat ovat Burma, Intia, Thaimaa ja Indonesia. Burmassa hakattu tiikki on lähes aina laittomasti hakattua. Yleinen mm. keittiö- ja kylpyhuonekalusteissa, huonekaluissa ja veneissä.

Osta näitä harkiten

Bambut = (*Poaceae*). Bambu on nopeakasvuinen ja erittäin monikäyttöinen heinäkasvi, joka kasvaa lähes ympäri maailmaa. Bambut sopivat niin rakentamiseen, tekstiilien materiaaliksi kuin ravinnoksiin. Viljelty bambu on trooppisia puulajeja kestävämpi vaihtoehto.

Rottinki = Rottinkipalmut (mm. *Calamus*, *Daemonorops* ja *Korthalsia* -suvut) kasvavat Kaakkois-Aasian metsissä. Vaikka rottingin korjuussa metsää ei tarvitse kaataa, uhkaa lajia kuitenkin paikoin liikakorjuu. Käytetään mm. puutarhakalusteissa ja huonekaluissa.

Laittomat hakkuut

Laittomat hakkuut aiheuttavat tuhoa ympäristölle, ongelmia paikallisväestölle ja taloudellisia menetyksiä valtioille. Laittomilla hakkuilla tarkoitetaan paitsi puiden luvaton kaatamista myös laittomasti hakatun puun vientiä, tuontia, myymistä ja ostamista. Hakkuisiin on kytkeytynyt usein myös muuta salakauppaa, kuten uhanalaisilla lajeilla käytävää laitonta kauppaa sekä ihmisoikeusrikkomuksia. Maailmanpankin arvioiden mukaan laittomista hakkuista aiheutuvia taloudellisia tappioita kertyy vuosittain 10 miljardin euron edestä.

Miten WWF toimii laittomia hakkuita vastaan?

WWF toimii laittomia hakkuita ja laitonta puukauppaa vastaan sekä kentällä että yhteiskunnallisen vaikuttamisen keinoin yhdessä alan toimijoiden kanssa. WWF:llä on kansainvälinen Global Forest and Trade Network, vastuullisten metsä- ja puuyritysten verkosto, johon liittyneet yritykset ovat sitoutuneet WWF:n vastuullisen puunhankinnan ja metsänhoidon periaatteisiin. WWF:llä on eri puolilla maailmaa hankkeita, joissa laittomia hakkuita pyritään saamaan kuriin, ja joissa paikallisväestölle etsitään kestäviä vaihtoehtoisia toimeentulomahdollisuuksia. WWF Suomen Borneon Sydän -hanke on yksi tällaisista.

Puulajin uhanalaisuuden voi tarkistaa seuraavista osoitteista:

- CITES-sopimus www.cites.org
- Maailman luonnonsuojeluliitto IUCN:n ns. punainen lista: www.redlist.org
- Lisätietoa laittomista hakkuista ja WWF:n työstä: www.wwf.fi

Ryhdy sademetsien kummiksi

- netissä www.wwf.fi/liity
- tilaamalla suoraveloitusvaltakirja osoitteesta tukija@wwf.fi

Anna lahjoitus

- netissä www.wwf.fi/lahjoita
- tilille Nordea 157230-11189

